

**President Metsola sõnavõtt Euroopa Ülemkogu mitteametlikul kohtumisel
6. oktoobril Granadas**

Aitäh ja tere hommikust kõigile!

Soovin oma tänases sõnavõtus keskenduda paarile peamisele lahendamist ootavale probleemile ja sellele, kuidas Euroopa Parlament sellele kaasa saab aidata.

Ränne on endiselt üks kõige rõhuvamaid muresid Euroopas. Ikka ja jälle ilmneb seoses valimistega, et see on kõigis liikmesriikides kodanike jaoks jätkuvalt üks murettekitavamaid probleeme. Kuid juba aastaid ei ole meil õnnestunud selle lahendamisel piisavat edu saavutada. Nüüd oleme aga jõudnud punkti, kus oleme leidnud teeotsa, mis meid sellest ummikseisust välja viib. Arutlusel olev lahendus võib vastata inimeste ootustele, ilma et sunniks neid ühiskonna äärealadele või poliitilisse äärmusesse. See on lahendus, mis aitab kaitsta Euroopa piire ja on õiglane nende suhtes, kes kaitset vajavad. Samal ajal on see karm nende suhtes, kellel kaitse saamise õigust ei ole, ning järeleandmatu kuritegelike võrgustike suhtes, kes kasutavad ära kõige kaitsetumaid. Kas see on täiuslik lahendus? Muidugi mitte.

Kuid me oleme täiuslikkusele lähemal kui kunagi varem ja kuigi meie ametiajast on järele jäänud vaid pool aastat, võime veel enne selle lõppu rände- ja varjupaigaleppes kokku leppida.

Kompromiss on see, mis meid edasi viib. Kompromiss ei ole halb sõna.

Euroopa Parlamendi pühendumus rändeküsimuse lahendamisele on endiselt vankumatu. Me ei saa lasta sellel arutelul üle võtta ja polariseerida veel üht Euroopa Parlamendi valimiste kampaniat, ilma et pakuksime probleemi lahendamiseks vajalikke seadusandlikke vahendeid.

Kui on poliitiline tahe, leitakse selleks ka võimalus. Nägime seda nii pandeemia ajal kui ka meie ühises vastuseisus Venemaa ebaseaduslikule sissetungile Ukrainasse. Nagu ka selles, kuidas me tegeleme kliimaprobleemidega, loobume Venemaa energiast, kehtestame digisektoris ülemaailmseid standardeid ja laome aluspinda tulevasteks aastateks.

Viimastel aastatel oleme teinud asju, mida paljud pidasid võimatuks. Me suudame seda korrata.

Me panime seljad kokku nii, et liit sai kasvada tugevamaks, sõltumatumaks ja mõjukamaks kui iialgi varem.

Maailm muutub ja ka meil tuleb seda teha. Me ei tohi loobuda püüdemast selle poole, et Euroopast saaks võrdsete võimaluste, turvalisuse ja kaitstuse, jõukuse, väarikuse ja inimväärsete töökohtade kants, kus iga inimene saab oma potentsiaali täielikult ja takistusteta ära kasutada.

See tähendab selliste võimaluste leidmist, mis on olulised uue põlvkonna ning nii uute kodanike kui ka uute Euroopa liikmesriikide jaoks.

Laienemine on liidu kõige tugevam geopoliitiline vahend. Eelkõige praeguses uues geostrateegilises keskkonnas on laienenud Euroopa Liit, mis põhineb selgetel eesmärkidel, kriteeriumidel ja saavutustel, investering Euroopa rahusse, julgeolekusse, stabiilsusesse ja heaolusse. See on protsess, mille tulemusest saavad kasu kõik osalised.

Seepärast nõudis Euroopa Parlament, et Ukrainale ja Moldovale antaks ELi kandidaatriigi staatus. Sellega anname nendele riikidele kindla tulevikuvõimaluse Euroopas ja tugeva tõuke demokraatlikeks reformideks. Kiire tagasivaade viimasesse 20 aastasse kinnitab laienemise ümberkujundavat mõju. Seepärast tahame selle aasta lõpuks teha järgmise sammu, juhul kui need riigid on selleks valmis.

Nüüd tuleb meil oma ilusaid sõnu kinnitada tegudega. Me peame ühitama nende eesmärgid ning meie võime ja valmisoleku muutusteks. Peame alustama tõelist arutelu ELi suutlikkuse üle uusi liikmeid vastu võtta, samuti sisereformide üle. Seda oleks tulnud juba ammu teha. Ühel päeval on need riigid valmis liiduga ühinema ja siis tuleb ka meil selleks valmis olla. Täna ei tohi meid hoida sellest, sest nii lahendusi ei leita.

Seega on vajalik, et me kõik seaksime uuel ametiajal selle arutelu oma tegemistes tähtsaks kohale.

Igal kandidaatriigil tuleb aga jätkata rasket tööd ühinemiskriteeriumide täitmise nimel. Kõigi veel lõpetamata kahepoolsete vaidluste lahendamiseks peame samuti kõvasti pingutama.

Loomulikult peab iga kandidaatriik valitud kursil püsima. Me ei saa tegutseda kiirustades, kuid siinkohal panen kõigile südamele, et peame olema valmis õigel ajal. Kui me laseme kõigil oodata, ei tohiks me olla ühel hetkel üllatunud, kui meist maha jäänud vaakumi täidab keegi teine.

Laienemisega kaasneb suurem strateegiline sõltumatus, nagu ka eelarvega, mis täidab oma eesmärgi.

Eelarve läbivaatamisel ei tohi unustada, et rahalised vahendid on piiratud. Pandeemia, sissetung Ukrainasse, loodusõnnetused ja elukalliduse kriis on oma mõju avaldanud. Intressimäärade tõusust tingituna on suurenenud taasterahastu „NextGenerationEU“ laenukulud. Kõik see kokku on viinud selleni, et ELi eelarve on pingeline.

Ja meil on kohustus sellele reageerida.

Viimastel aastatel on maailm tundmatuseni muutunud ja nii ka meie prioriteedid.

Arvan, et oleme kõik nõus sellega, et vajame rohkem vahendeid selleks, et tegeleda rändeprobleemiga ning jätkata Ukraina toetamist pikema aja jooksul ja kestlikul viisil.

Samuti ei kahtle meist keegi, et loodusõnnetuste tagajärjel kannatavatele liikmesriikidele tuleb anda kiiret ja praktilist abi. Sel hetkel, mil nad vajavad Euroopat kõige rohkem, peame olema valmis reageerima.

Konkreetseid meetmeid tuleb võtta ka meie konkurentsivõime hoidmiseks. Üksnes nii suudame luua tõelist ja kestlikku majanduskasvu, mis on vajalik meie kindlate eesmärkide saavutamiseks.

Oleme olnud leidlikud juba olemasolevate vahendite ümberpaigutamisel. Kuid meile peab ka selge olema, mida see meie jaoks tulevikus tähendab. Kui laseme laenukuludel vähendada või isegi täielikult alla neelata selliste programmide vahendid, mis suurendavad liidu konkurentsivõimet ja millest meie kodanikud saavad otsest kasu, on inimestel seda raske mõista. Niisugused programmid on näiteks „Horisont“ ja „Erasmus“.

Sel nädalal tähistasime 33 aasta möödumist Saksamaa – ja seega ka Euroopa – taasühendamisest. 1990. aastal räägiti sellest, kui tõelisest imest. Minu jaoks ei olnud aga tegemist imega, vaid see kinnitas pigem, et poliitika ja diplomaatia abil on võimalik lahendusi leida. Euroopa on avastamas oma poliitilist tahet ületada võimatuna näivaid raskusi ja erinevusi, leidmas võimalusi, et muuta tulevikus inimeste eluolu, lahendamas põlvkondadevahelisi geopoliitilisi küsimusi ja suunamas ajaloo kulgu.

Peame järgima seda mõtteviisi nii rände, mitmeaastase finantsraamistiku kui ka laienemise puhul.

Euroopa Parlament on valmis. Valmis arvestama kodanike seisukohtadega ja neile reageerima. Valmis andma oma panuse ELi kodanike kaasamiseks. Sest see on ainus viis, mis tagab, et meie reforme saadab lõpuks täielik edu.